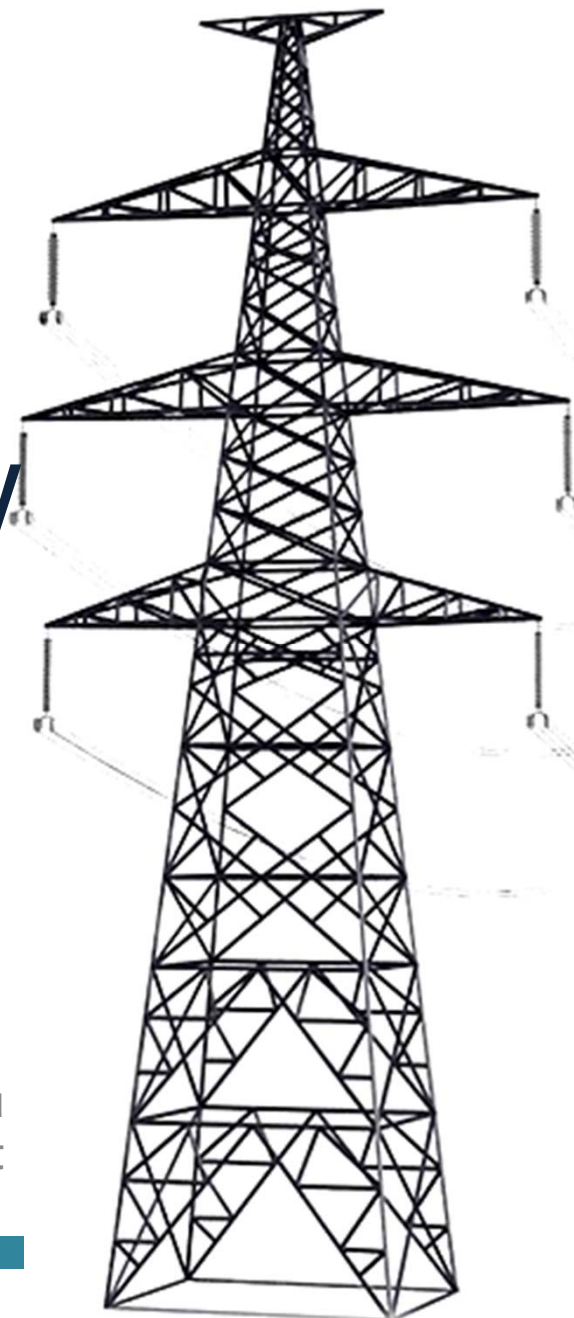

PIAȚA DE INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE CU ACTIV SUPPORT ENERGIA ELECTRICĂ

Septimiu Rusu
Economist

Sibex – Scurtă prezentare

Partea 1: Cine este Sibex?

Partea 2: Proiectele în curs de implementare Sibex

Proiectul pieței de instrumente financiare derivate cu activ suport energia electrică

Partea 1: Piața de energie electrică în Europa

Partea 2: Piețele de derivate pe energie electrică din UE

Partea 3: Piața de instrumente financiare derivate cu activ suport energia electrică Sibex

Q&A

SIBEX – SCURTĂ PREZNETARE

- ✓ Primul **operator de piață autorizat din România**
- ✓ Business integral **privat**
- ✓ Fondat de **membri fondatori ai Bursei din Chicago**
- ✓ Experiență de peste **15 ani pe piețele de derivate**
- ✓ 12 de case de brokeraj intermediază tranzacțiile pe piețele Sibex
- ✓ **Pionier al dezvoltării pieței de capital autohtone:**
  - **Prima bursă care a lansat futures pe single stock**
  - **Singura bursă din Europa care oferă futures pe Dow Jones Industrial Average pe o piață reglementată**

1994 Se înființează Bursa de Mărfuri Sibiu, inițiativă privată a unui grup de 11 oameni de afaceri.

1997 Bursa de Mărfuri Sibiu devine prima bursă de derivate din România (Bursa Monetar Financiară și de Mărfuri Sibiu) prin implementarea contractelor futures.

1998 Se înființează Casa Română de Compensație (CRC) și funcționează ca și contraparte centrală pe piața derivatelor și garantează toate tranzacțiile încheiate de către membrii compensatori.
Lansarea primelor opțiuni pe contracte futures.

2000 Activitatea de tranzacționare se mută din ringuri pe platforma electronică Sagitarius Exchange Trading System.

2003

Comisia Națională a Valorilor Mobiliare **autorizează BMFMS** în calitate de societate de bursa.

2004

Primele Societăți de Servicii de Investiții Financiare **devin participante** pe piața BMFMS.

Comisia Națională a Valorilor Mobiliare **autorizează piața de instrumente derivate** a BMFMS.

2007

Bursa de Valori Varsovia intră în acționariatul Bursei Monetare Financiare și de Mărfuri Sibiu.

2008

BMFMS **devine membră a Association of Future Markets.**

2009

BMFMS **lansează sistemul de tranzacționare** achiziționat de la **Trayport Ltd. Londra** (Global Vision), care a înlocuit vechiul sistem de tranzacționare dezvoltat „in-house”

SIBEX – ISTORIC

2010

Bursa Monetar Financiară și de Mărfuri Sibiu **lansează oficial piața la vedere**, prin listarea **acțiunilor Sibex** (simbol SBX).

Pe Sistemul Alternativ de Tranzactionare administrat de Sibex se **listează** prima companie.

Sibex **devine membră a Swiss Futures and Options Association (SFOA)**.

2011

Sibex - Sibiu Stock Exchange devine **noua denumire** a companiei. Sibex **lansează la tranzacționare instrumentele derivate pe acțiunile Fondul Proprietatea**.

Sibex **lansează la tranzacționare opțiunile binare**, în premieră pe piața de capital autohtonă.

În Martie 2011, Sibex **lansează la tranzacționare contractul futures pe pretul petrolului de tip Light Sweet Crude**;

În Aprilie 2011, Sibex **lansează la tranzacționare două instrumente derivate pe uncia de aur: contractul futures pe uncia de aur** cu simbolul SIBGOLD și **opțiunile pe contractul futures SIBGOLD** cu simbolul OPSIBGOLD.

Sibex **lansează la tranzacționare și contractul futures pe cursul de schimb euro/dolar**, denominat în lei.

SIBEX – ISTORIC

2012 Noul sediu al Sibex-Sibiu Stock Exchange este: Sibiu, P-ța Aurel Vlaicu, nr 9-10, etaj III.

2013 Sibex **semnează documentele cadru cu OPCOM** (Operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România) în vederea dezvoltării și lansării pe platforma de tranzacționare SIBEX a **contractelor futures pe energie electrică**.

Sibex **lansează** în premieră în România **contractele futures pe acțiuni americane**.

2014 Acțiunile emise de ARO PALACE S.A., FEPER SA si ROMRADIATOARE SA sunt **admise la tranzacționare în cadrul sistemului alternativ de tranzacționare administrat de SIBEX**.

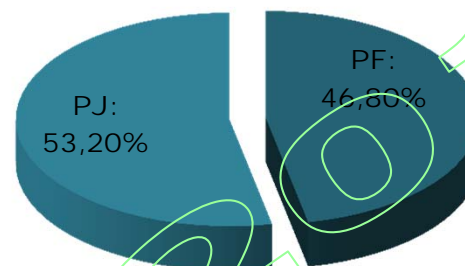
Februarie 2014 - Semnarea actului de cooperare dintre HELEX GROUP și SIBEX-SIBIU STOCK EXCHANGE SA.

SIBEX – STRUCTURA ACTIONARIAT

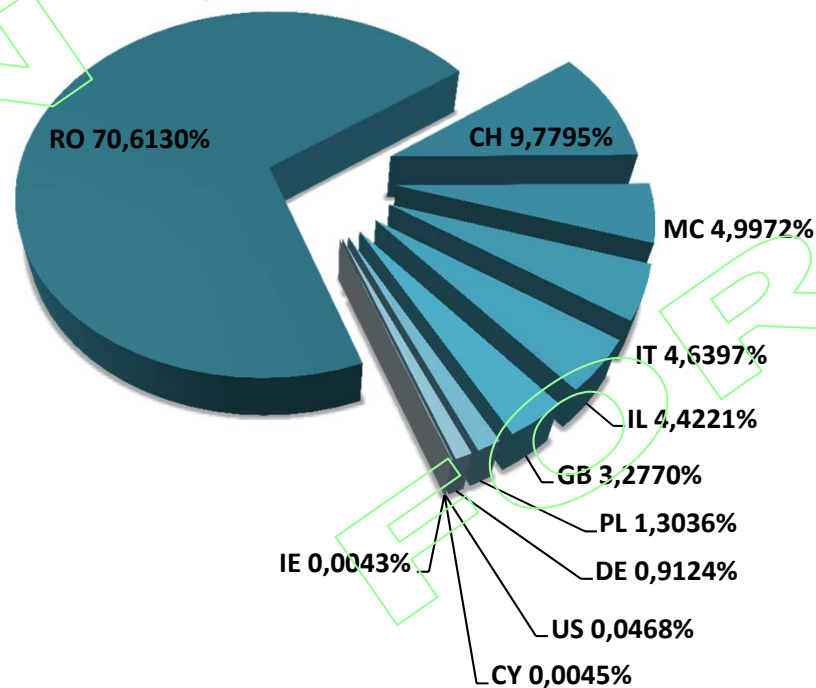
Persoane juridice si fizice

Actionari	% actiuni
Persoane juridice	53,20%
Persoane fizice	46,80%

Structura dupa tara de origine

Tara	% actiuni
RO	70,6130%
CH	9,7795%
MC	4,9972%
IT	4,6397%
IL	4,4221%
GB	3,2770%
PL	1,3036%
DE	0,9124%
US	0,0468%
CY	0,0045%
IE	0,0043%

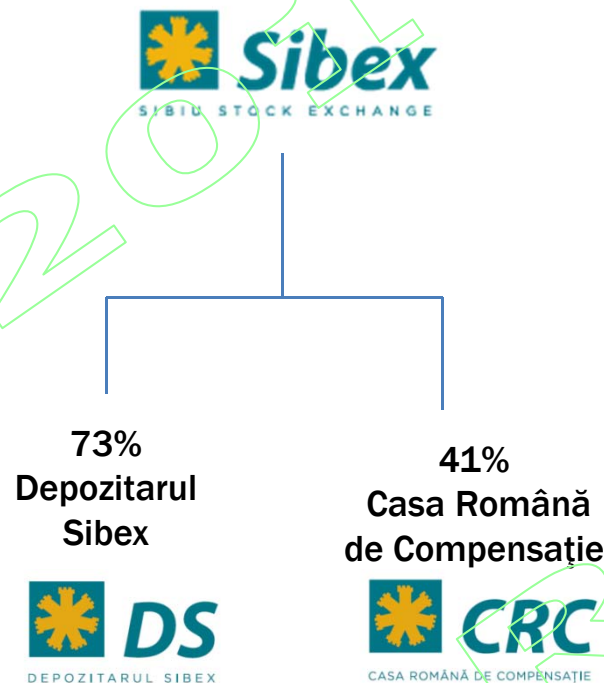

SIBEX – STRUCTURA GRUPULUI

SIBEX are participații semnificative în două companii care furnizează servicii de compensare și decontare aferente tranzacțiilor pe piața la vedere și piața de instrumente financiare derivate:

- ✓ **Casa Română de Compensație (CRC)**, înființată în 1998, cu un capital de 2.4 milioane euro, la care SIBEX deține o participație de 41%;
- ✓ **Depozitarul Sibex (DS)**, înființat în 2009, cu un capital de 5 milioane euro, la care Sibex deține o participație de 73%.

Piețe administrate:

Piața reglementată a instrumentelor financiare *derivate*:

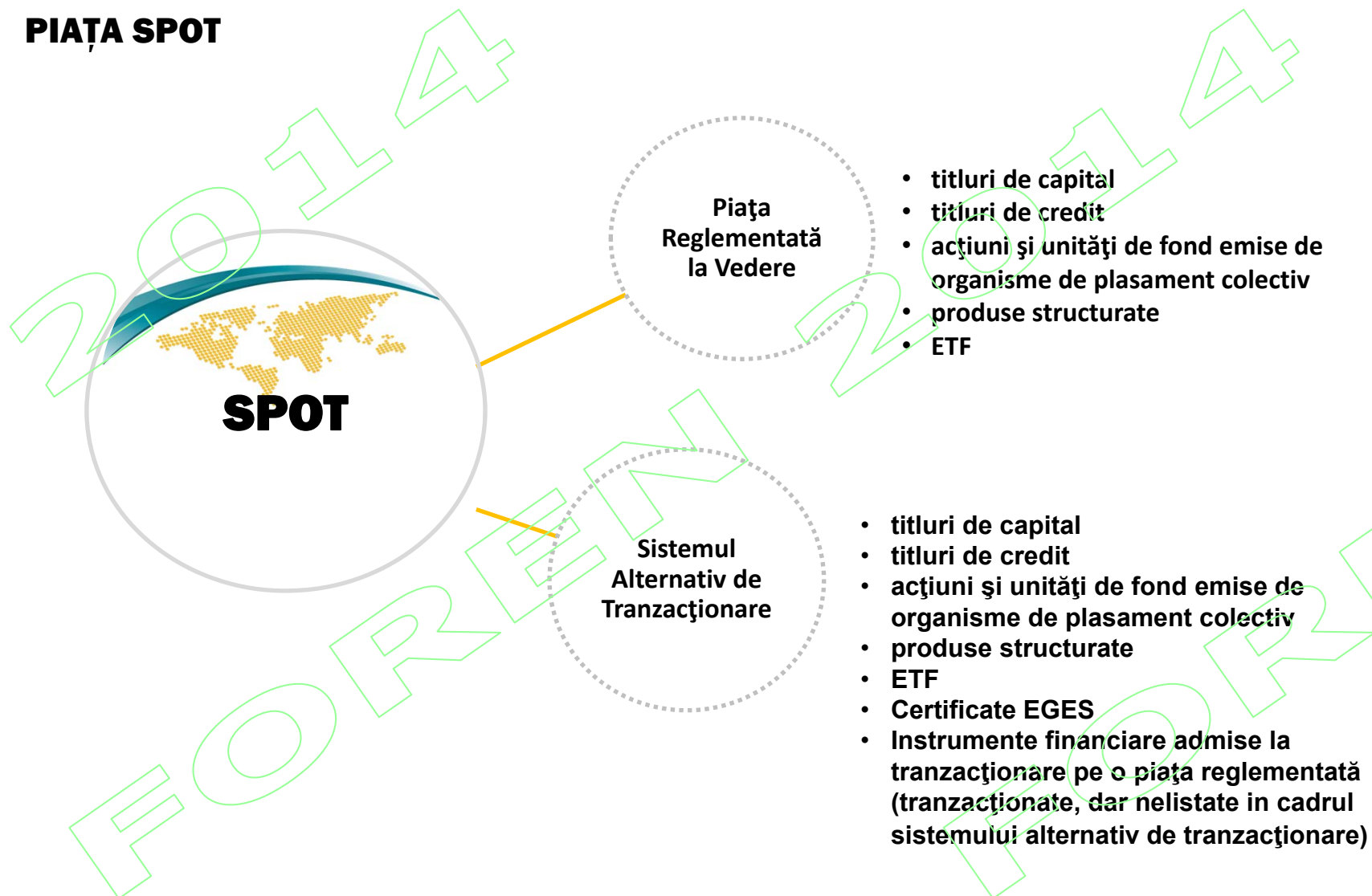
- **Contrate futures**: 42 instrumente
- **Opțiuni standard**: 18 instrumente

Piața reglementată la vedere și Sistemul Alternativ de Tranzacționare:

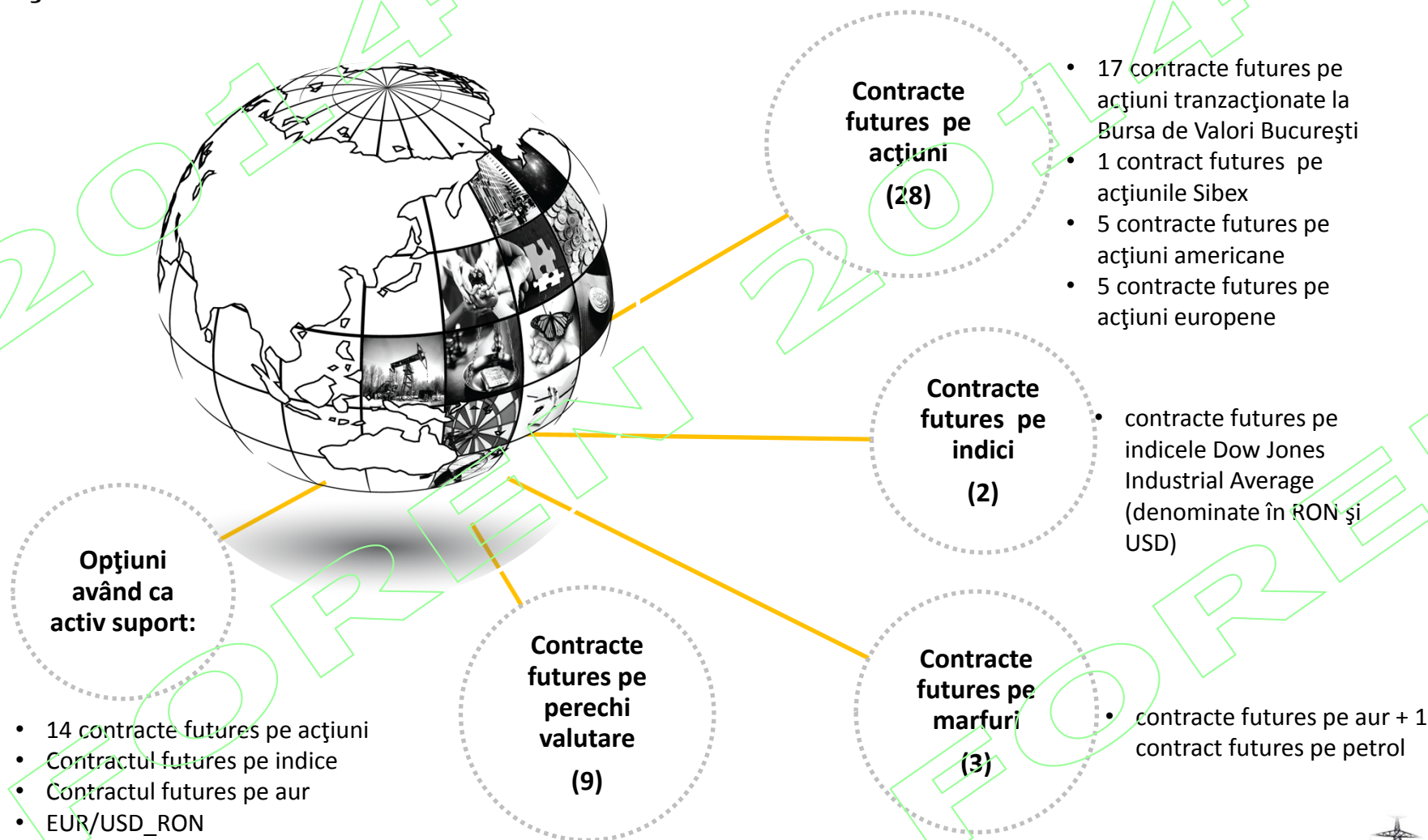
- Acțiuni și acțiuni internaționale
- Drepturi și drepturi internaționale
- Obligațiuni corporative, municipale și internaționale
- Acțiuni și unități de fond emise de organisme de plasament colectiv
- ETF-uri
- Produse structurate
- Instrumente financiare admise la tranzacționare pe o piața reglementată (*tranzacționate, dar nelistate în cadrul sistemului alternativ de tranzacționare*)

PIAȚA SPOT

PIAȚA DERIVATELOR

PARTICIPANȚI SIBEX

PARTICIPANT	PIAȚA DERIVATELOR	PIAȚA LA VEDERE		CAPITAL PROPRIU MAR 2013 EUR	CAPITAL SOCIAL MAR 2013 (EUR)
		REGLEMENTATĂ	ATS		
DELTASTOCK AD	✓			1,650,000	3,572,308
SSIF BROKER SA	✓	✓	✓	13,947,000	19,084,539
SSIF TRADEVILLE SA	✓	✓	✓	2,482,273	105,937
SSIF ESTINVEST SA	✓	✓	✓	1,335,815	1,217,148
SSIF VIENNA INVESTMENT TRUST SA	✓			1,590,909	1,003,798
SSIF IFB FINWEST SA	✓	✓	✓	2,022,727	4,145,437
SSIF INTERCAPITAL INVEST SA	✓	✓	✓	1,457,445	1,445,421
SSIF GOLDRING SA	✓	✓		370,722	90,159
SSIF INTERFINBROK SA	✓	✓		600,000	90,159
SSIF SUPER GOLD INVEST SA	✓	✓		903,666	642,526
SSIF TRANSILVANIA CAPITAL SA	✓	✓		731,650	1,167,934
PIRAEUS BANK ROMANIA SA	✓			240,437,854	-

REALIZĂRI ȘI POTENȚIAL PE PIAȚA DE CAPITAL ROMÂNEASCĂ

Cele mai tranzacționate derivate pe piața Sibex în perioada 2005-2013:

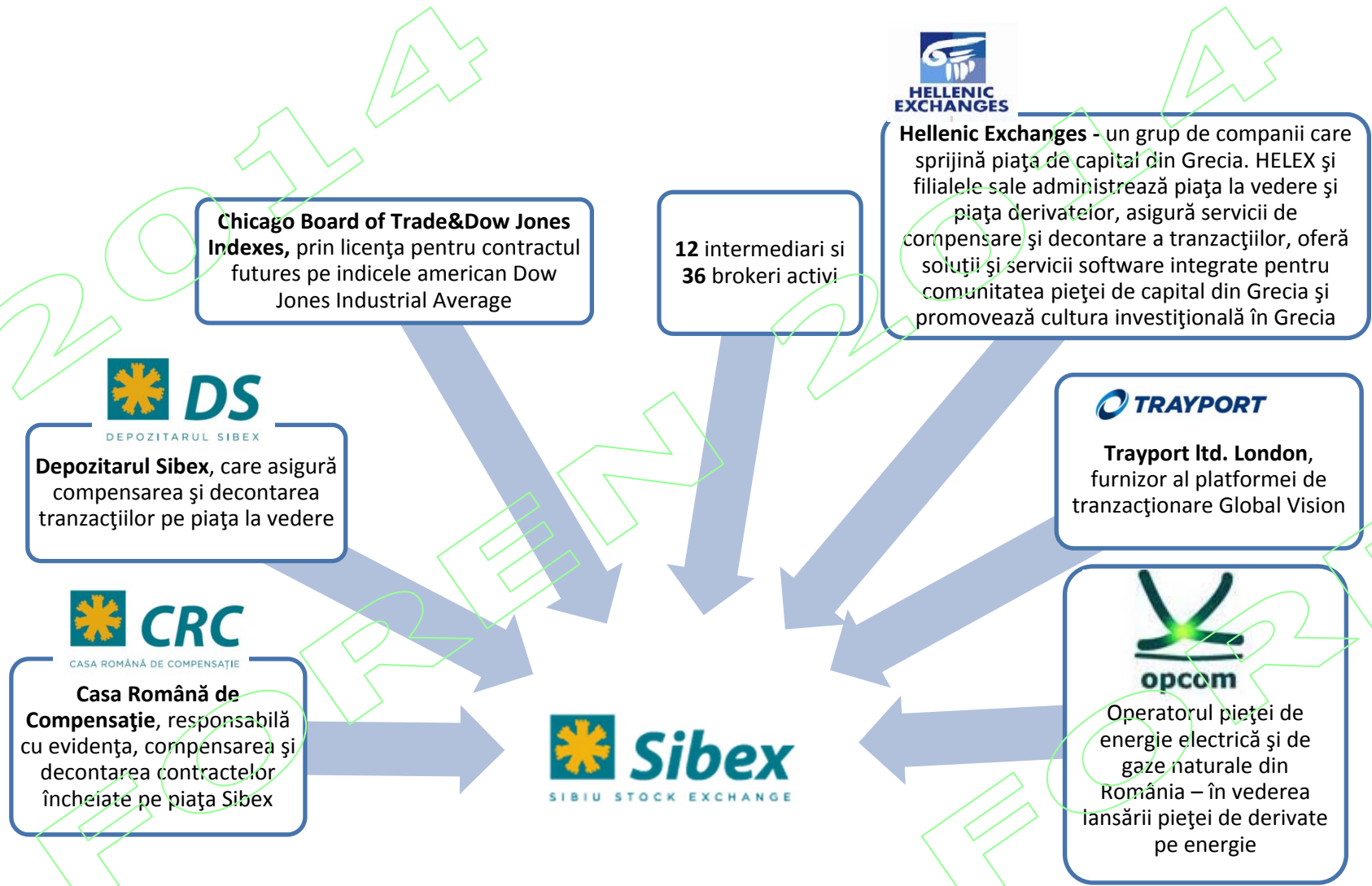
Nr.	Simbol	Activ Suport	Nr. contracte
1	DESIF5	Actiunile SIF Oltenia	8.398.628
2	DESIF2	Actiunile SIF Moldova	5.017.769
3	DEDJIA_ROM	Indicele Dow Jones Industrial Average	2.088.880
4	DESNP	Acțiunile SNP Petrom	743.007
5	DETLV	Acțiunile Banca Transilvania	655.774
6	SIBGOLD	1 uncie de aur (1 RON x cotația în dolari pentru 1 uncie de aur)	529.967
7	DESIF3	Acțiunile SIF Transilvania	452.755
8	DERRC	Actiunile Rompetrom	452.075
9	EUR/USD_ROM	Raportul dintre Euro și Dolar	450.598
10	EUR/ROM	Cursul în lei al monedei Euro	344.980

Piața la Vedere

An	Volum Total	Valoare totală [euro]
2010	21.305.251,00	10.910.521,5
2011	23.372.629,00	14.093.885,4
2012	5.510.793,00	2.017.115,9
2013	2.967.636,00	1.023.187,9
Total	53.156.309,00	28.044.710,73

PARTENERII SIBEX

Concepte de bază

✓ **Utilizarea unei infrastructuri comune/ modele de piață/ proceduri pentru:**

- Reducerea costurilor operaționale, prin realizarea de economii de piață
- Extinderea gamei de produse și servicii pentru toți participanții
- Creșterea vizibilității piețelor
- Stabilirea bazelor pentru o cooperare mai largă în regiune
- Consolidarea burselor/piețelor/membrilor într-un mediu globalizat

„*Exchanges Cooperation Project*” a fost introdus prima dată în 2006, prin „ATHEX – Cyprus Stock Exchange (CSE) Common Platform Initiative”, cu beneficii răsunătoare pentru burse, dar în mod special pentru membri.

Concepte de bază

✓ **Utilizarea Multi Exchange Trading Engine (OASIS)**, împreună cu ATHEX și CSE

- Vizibilitate comună a piețelor și produselor
- Acces membru de tip „one click” la orice piață
- Date comune în timp real pentru vendori

✓ **Utilizarea unei singure platforme de clearing și CPC**

- ATHEXClear ca și CPC (aprox. 15 mil. Euro – rezerve în numerar) în procesul de autorizare în conformitate cu EMIR
- Participarea la un singur Clearing/Default Fund pentru piețele ATHEX și SIBEX
- Tarife reduse de admitere membri

✓ **Utilizarea x^onet** pentru a accesa 17 piețe dezvoltate (in prezent), cu mai mult de 3000 produse ce folosesc aceeași infrastructură și proceduri de clearing, cu un mod de stabilire a prețului foarte competitiv

COOPERAREA HELEX – SIBEX

XNET

XNET Markets	Execution Fee	Settlement Fee	Safekeeping Fee	Settlement Fee Charging Scheme
WESTERN EUROPE				
Germany	2,9 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
UK LSE	2,6 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
UK LSE International Market	2,6 bps	EUR 12	3,0 bps	Aggregate
Swiss	3 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
France Euronext	2,9 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Netherlands Euronext	2,9 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Belgium Euronext	3 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Portugal Euronext	3 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Austria	7 bps	EUR 8	1,5 bps	Aggregate
Ireland	5 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Italy	3 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Spain	4,5 bps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Denmark	3 bps	EUR 12	2 bps	Aggregate
Finland	2,5 bps	EUR 12	2 bps	Aggregate
Norway	3 bps	EUR 12	2 bps	Aggregate
Sweden	3 bps	EUR 12	2 bps	Aggregate

COOPERAREA HELEX – SIBEX

XNET

XNET Markets	Execution Fee	Settlement Fee	Safekeeping Fee	Settlement Fee Charging Scheme
NORTH AMERICA				
USA	1,1 cps	EUR 8	1.5 bps	Aggregate
Canada	6 bps	EUR 8	1,5 bps	Aggregate
ASIA				
Japan*	10 bps	EUR 10	2 bps	Aggregate
Hong Kong*	13 bps	EUR 10	2 bps	Aggregate
Singapore*		EUR 18	2 bps	Aggregate
OCEANIA				
Australia*	13 bps	EUR 10	1,5 bps	Aggregate
New Zealand*		EUR 15	2 bps	Aggregate
AFRICA				
South Africa*	7 bps	EUR 15	2 bps	Aggregate

Aggregate: Agregat per ISIN, pe sens

* Mometan doar pentru settlement și custodie

PROIECTUL PIEȚEI DE INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE CU ACTIV SUPORT ENERGIA ELECTRICĂ

Partea 1: Piața de energie electrica în Europa

Partea 2: Piețele de derivate pe energie electrică din UE

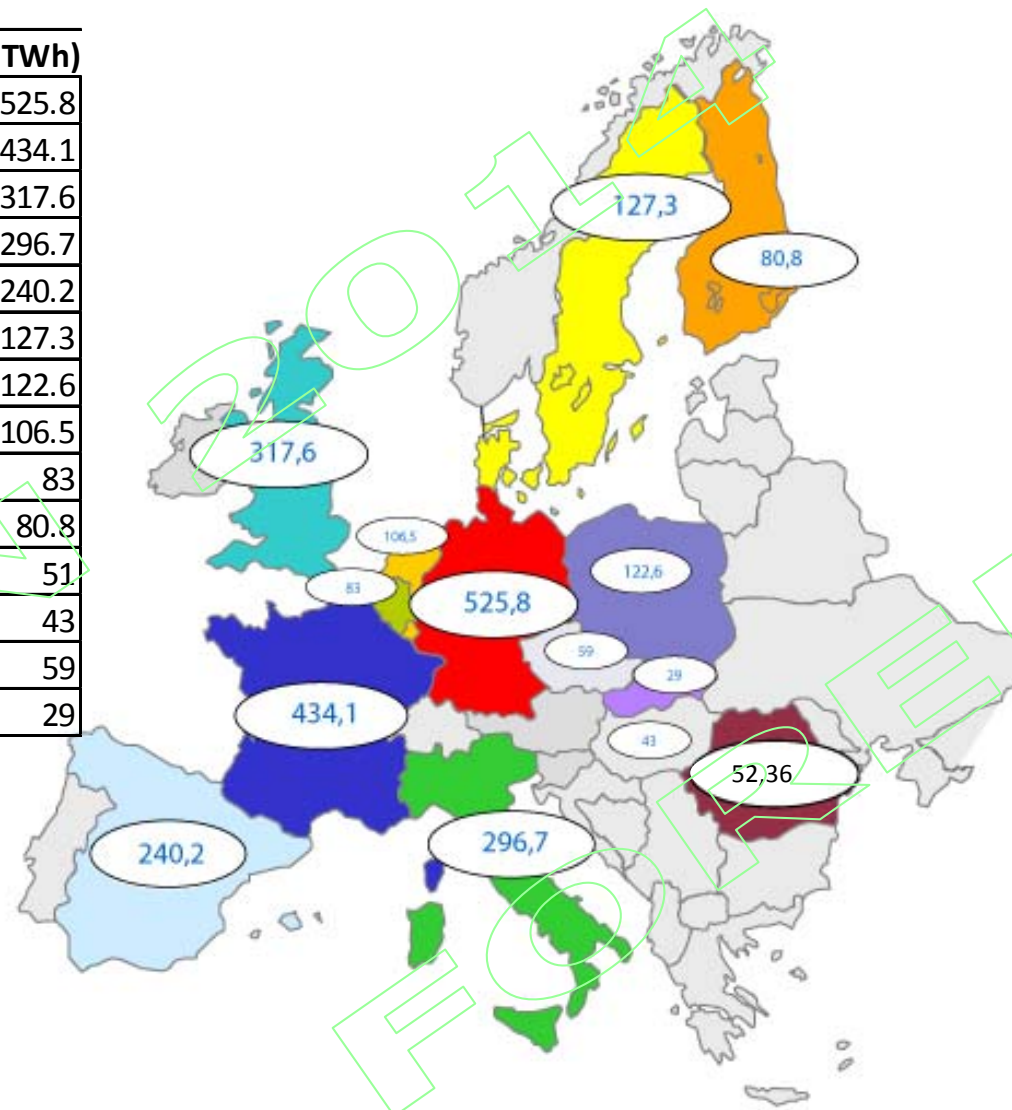
Partea 3: Piața de instrumente financiare derivate cu
activ suport energia electrică Sibex

REPERE PRIVIND PIAȚA EUROPEANĂ

P
A
R
T
E
A

1

Tara	Consum electricitate 2012 (TWh)
Germania	525.8
Franta	434.1
Marea Britanie	317.6
Italia	296.7
Spania	240.2
Suedia	127.3
Polonia	122.6
Olanda	106.5
Belgia	83
Finlanda	80.8
Romania	51
Ungaria	43
Cehia	59
Slovacia	29

Sursa: www.indexmundi.com

EVOLUȚIA CONSUMULUI ÎN UE

Evoluția consumului de electricitate în perioada 2012 - 2013

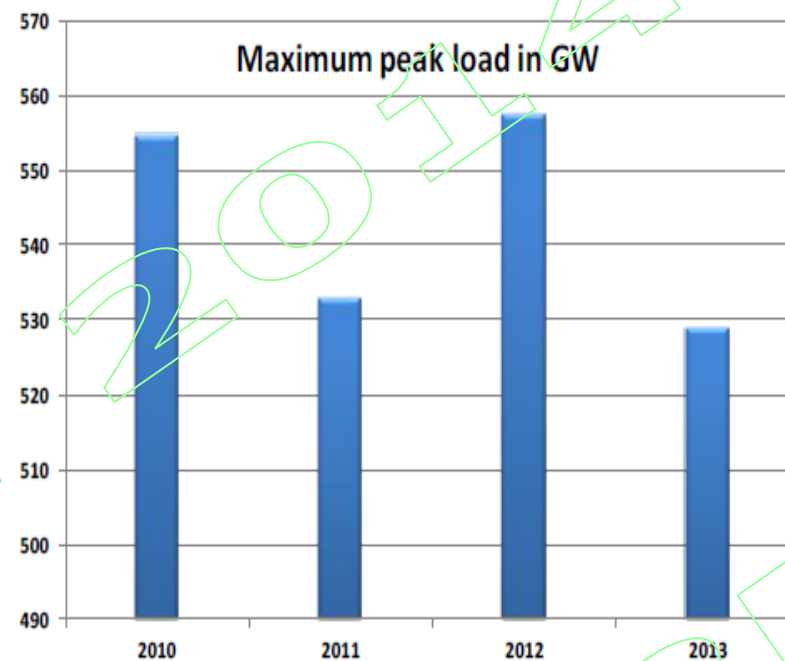
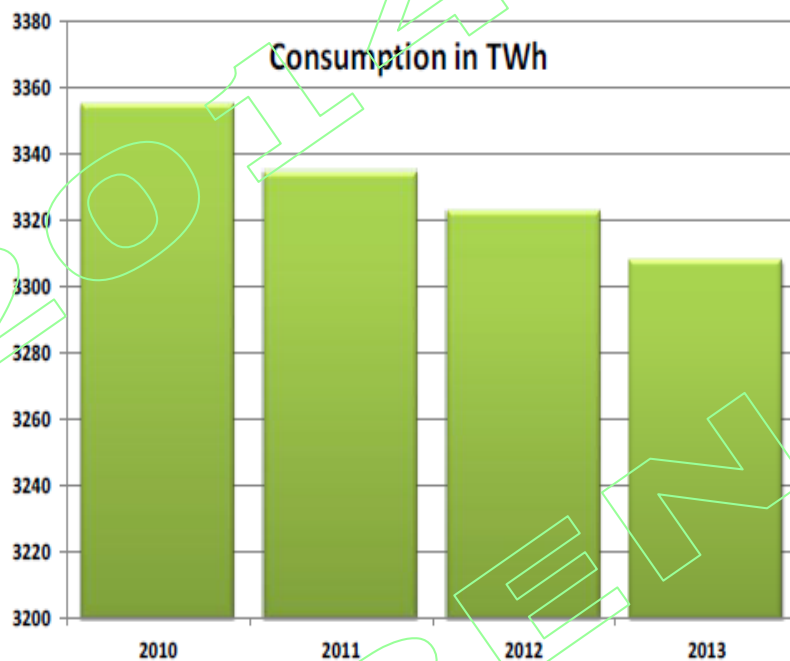
P
A
R
T
E
A

1

Sursa: <https://www.entsoe.eu/>. 2013 Annual report

EVOLUȚIA CONSUMULUI ÎN UE

P
A
R
T
E
A

1

Sursa: <https://www.entsoe.eu/>. 2013 Annual report

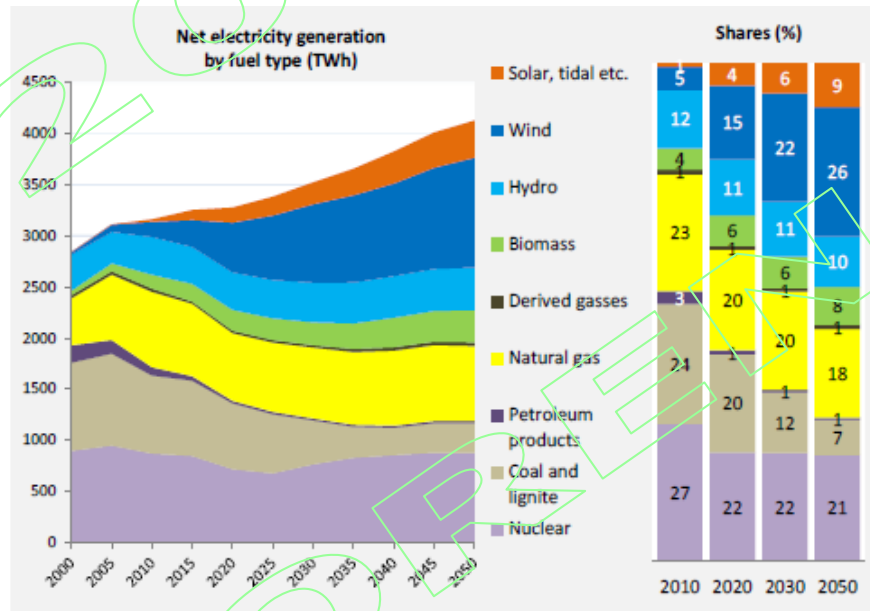

Estimări privind producția și consumul de electricitate pe sectoare în UE

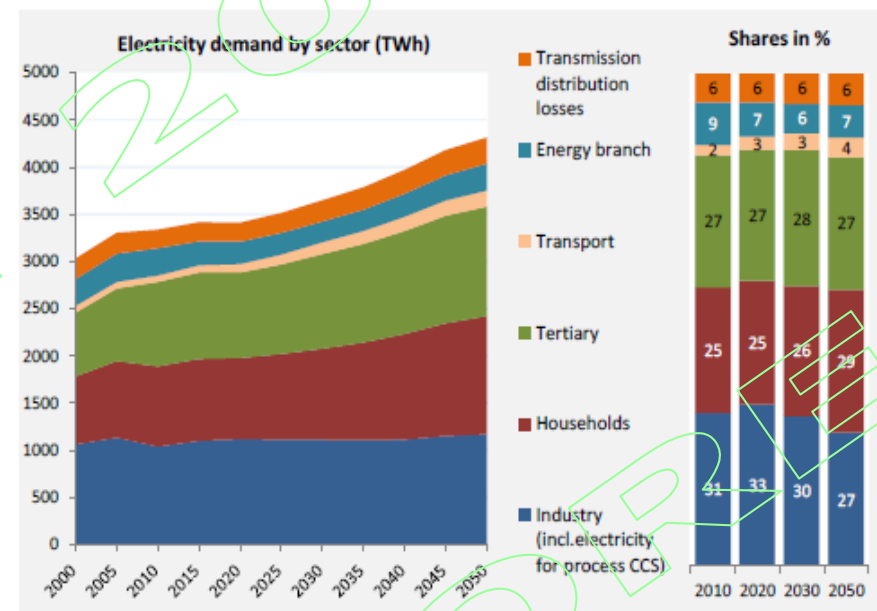

P
A
R
T
E
A

1

Producția de electricitate pe sectoare

Trenduri în cererea de electricitate pe sectoare

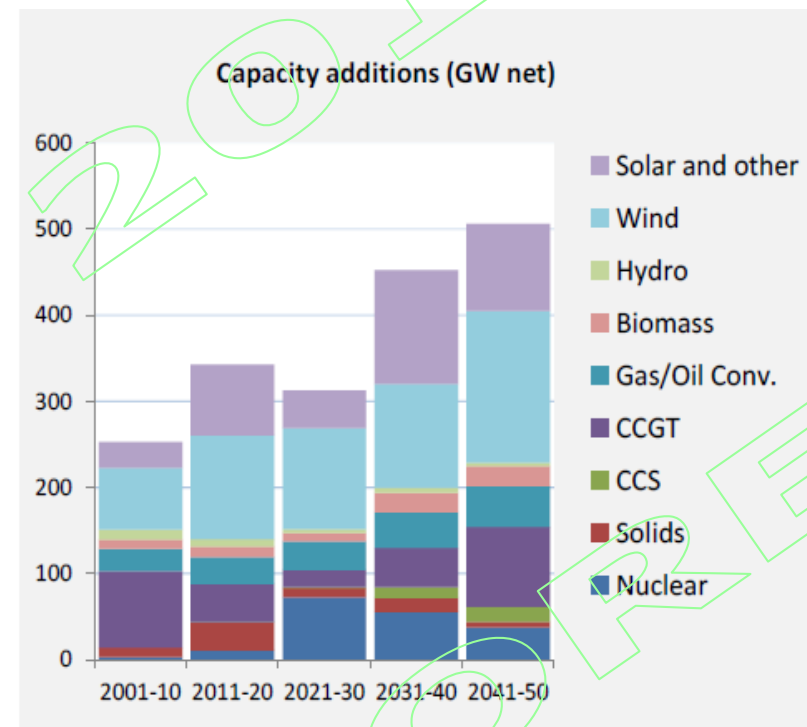
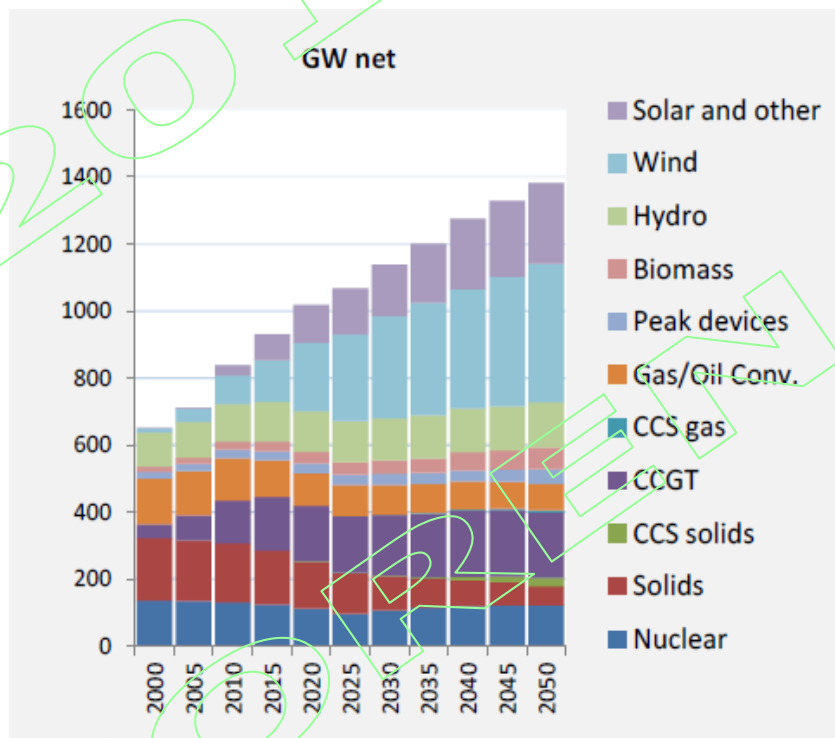

Sursa: CE EU ENERGY, TRANSPORT AND GHG EMISSIONS TRENDS TO 2050 REFERENCE SCENARIO 2013, Decembrie 2013, CE

CAPACITATEA INSTALATĂ

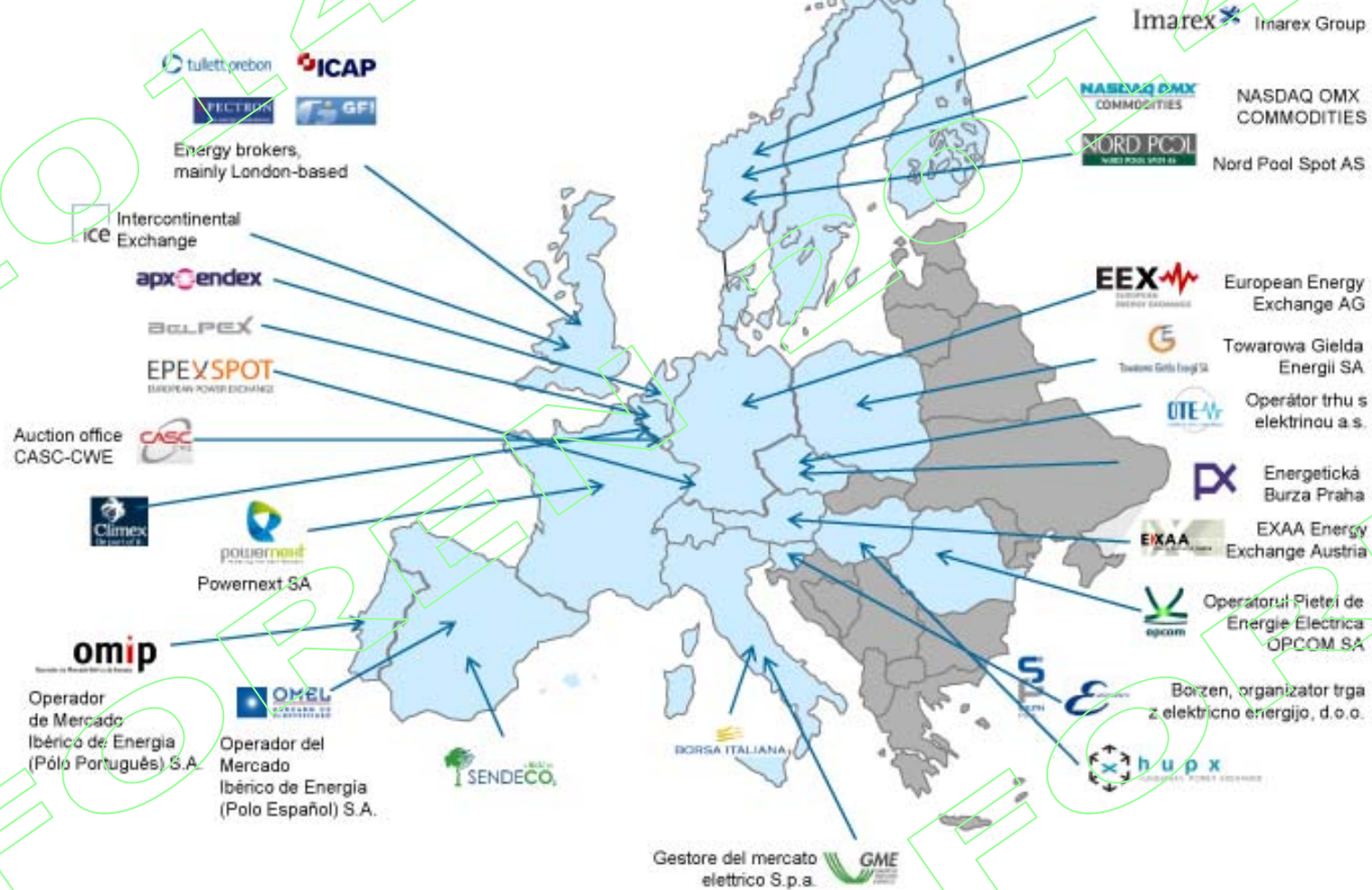
P
A
R
T
E
A

1

Sursa: CE EU ENERGY, TRANSPORT AND GHG EMISSIONS TRENDS TO 2050 REFERENCE SCENARIO 2013, Decembrie 2013, CE

PIEȚE / PARTICIPANȚI

P
A
R
T
E
A

1

Sursa: www.omip.eu

DIVERSITATEA BURSELOR DE ENERGIE DIN EUROPA

P
A
R
T
E
A

2

	Energie				Gaz			Alte produse
	Spot	Futures/ Forwards	CO2	Optiuni	Spot	Futures/ Forwards	Optiuni	
EEX	•	•	•	•	•	•	•	•
ENDEX		•		•	•	•	•	•
Nasdaq OMX Commodities		•	•	•		•	•	•
TGE	•	•	•		•	•		
HUPX	•	•						
APX	•							
Powernext	•				•	•		
PXE		•						
OTE	•				•			
OMIP		•						•
OPCOM	•	•	•			•		•

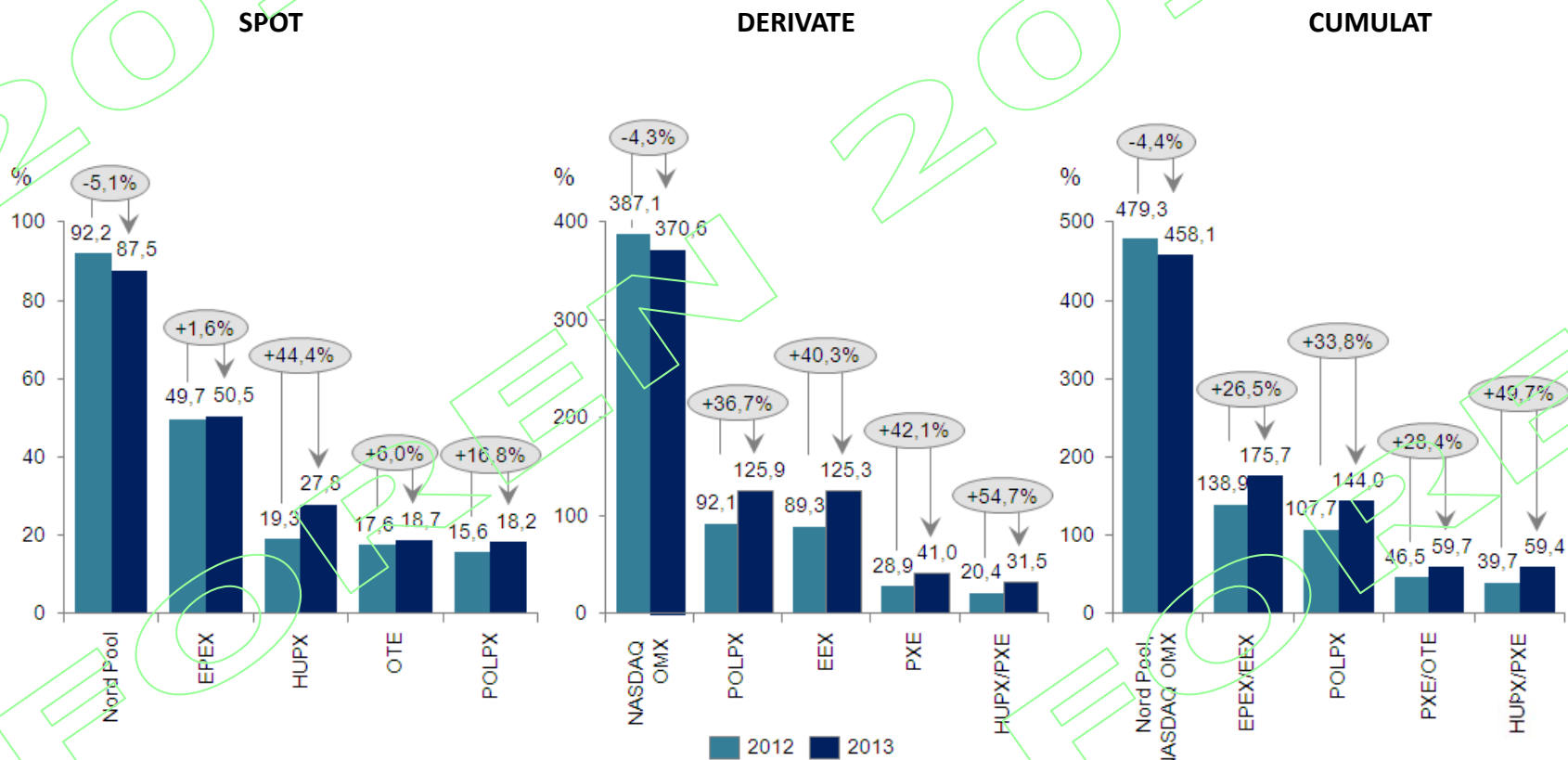
SIBEX → piața de derivate financiare pentru diverse active suport

Volume tranzacționate raportate la consumul final de electricitate în 2012/ 2013

Lichiditatea pe piețele NWE mai ridicată decât piețele CEE

P
A
R
T
E
A

2

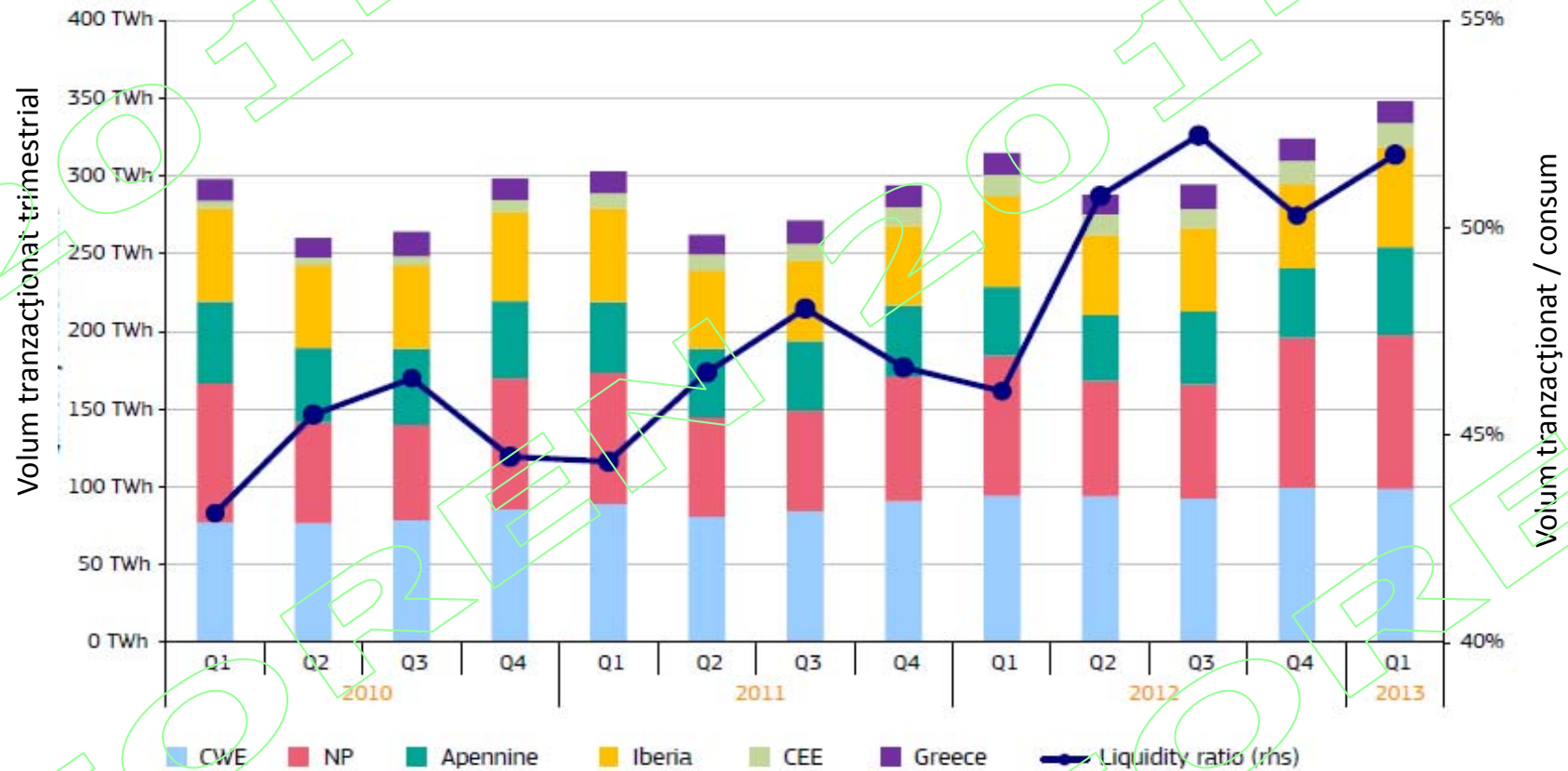
Sursa: power exchanges, Eurostat

Lichiditatea piețelor angro pentru ziua următoare

P
A
R
T
E
A

2

Sursa: Platts, European power exchanges, ENTSO-E

CADRU LEGISLATIV

P
A
R
T
E
A

3

Legea nr. 297/2004, privind piața de capital, și următoarele norme juridice care au completat-o și modificat-o pe aceasta.

Regulamentele CNVM / ASF

Regulamentele SIBEX

Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, (MIFID), împreună cu regulamentele de punere în aplicare a acestuia

Regulamentul nr.648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR), împreună cu regulamentele de punere în aplicare a acestuia

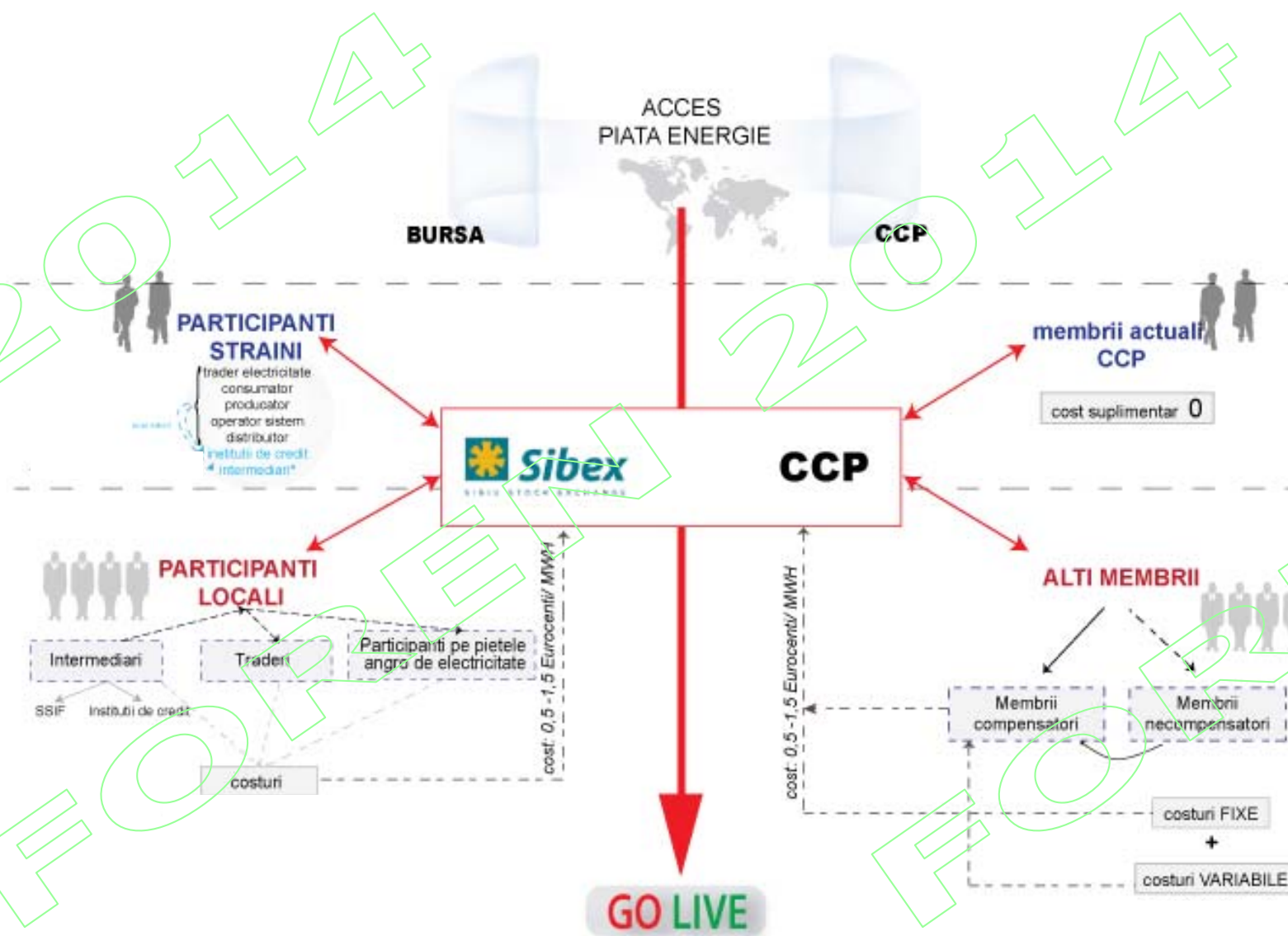
REGULAMENTUL (UE) NR. 1227/2011 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)

FUNȚIONAREA – MEMBRI CLEARING ȘI TRADING

P
A
R
T
E
A

3

Cine poate dobandi calitatea de participant pe piața reglementată de instrumente financiare derivate SIBEX?

P
A
R
T
E
A

3

1. **Toate entitățile înscrise în Registrul public al A.S.F** care îndeplinesc condițiile de acces pe această piață în conformitate cu prevederile regulamentelor Sibex, după cum urmează:

➤ **Intermediari:**

Societăți de servicii de investiții financiare autorizate de C.N.V.M. / A.S.F.

➤ **Institutiile de credit** autorizate de Banca Națională a României, în conformitate cu legislația bancară aplicabilă.

➤ Alte entități de natura celor de mai sus autorizate în state membre sau nemembre să presteze servicii de investiții financiare de natura celor prevăzute la art.5 din Legea 297/2004.

➤ **Traderi:**

Traderii sau alte instituții echivalente autorizate conform prevederilor Regulamentului (UE) NR. 648/2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR).

2. **Participanți ai piețelor angro de energie electrică** din statele membre înscrși în registrul specific al acestei piețe - în conformitate cu prevederile Mifid și Remit.

Participanți specifici piețelor de energie angro:

P
A
R
T
E
A

3

- ✓ **Companii** din domeniul energiei ce dețin licența pentru producerea, transmiterea, distribuția și tranzacționarea electricității;
- ✓ **Consumatori** elibigibili să acceseze rețeaua cu persoanlitate juridică;
- ✓ **Case de brokeraj** specializate pe tranzacționarea electricității;
- ✓ **Persoane juridice străine** angajate în activitatea de brokeraj privind tranzacționarea electricității;
- ✓ **Companii** altele decât casele de brokeraj angajate în activitatea de tranzacționare a electricității;

AVANTAJELE PARTICIPĂRII LA PIAȚA SIBEX

P
A
R
T
E
A

3

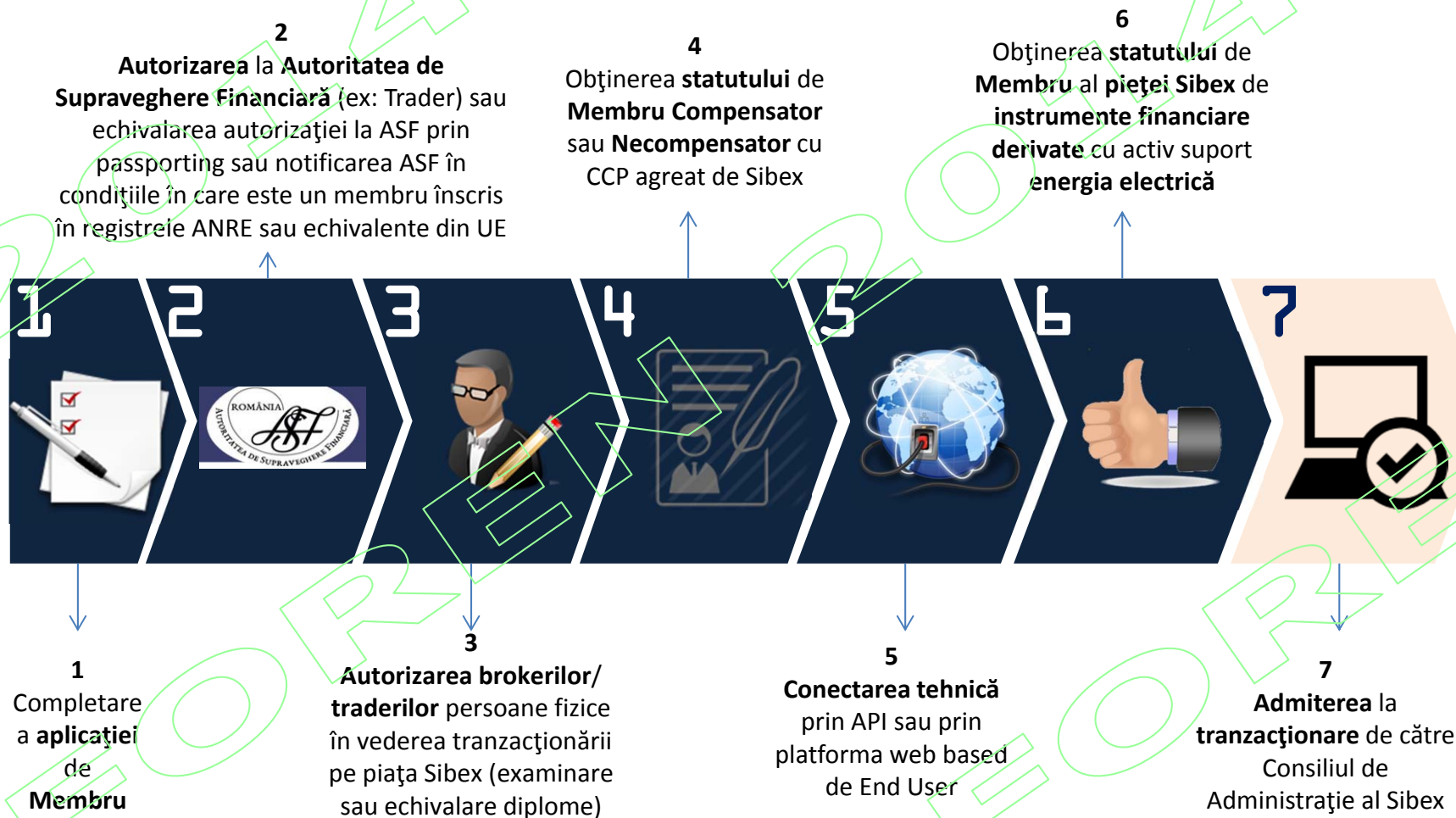
- ✓ Reguli **transparente**;
- ✓ **Prețuri** determinate de piață;
- ✓ **Acces egal** la informare și condiții egale pentru toți participanții indiferent de mărime;
- ✓ **Securitatea tranzacționării**– supraveghere de către ASF;
- ✓ **Securitatea decontării** tranzacțiilor– prin intermediul unui CCP autorizat EMIR;
- ✓ **Platformă de tranzacționare** dedicată piețelor de energie;
- ✓ **Costuri reduse** privind: admiterea, menținerea calității de membru, datele de piață, conectarea tehnică;
- ✓ Politică de **comisionare avantajoasă** pentru client ;

ACCES PIAȚĂ

Pașii pentru obținerea statutului de membru:

P
A
R
T
E
A
3

DEFINIȚIE GENERALĂ:

Contractul futures este un angajament standardizat între doi parteneri, un vânzător și un cumpărător, de a vinde, respectiv de a cumpăra un anumit activ (devize, acțiuni, alte titluri financiare sau mărfuri și titluri pe mărfuri- activ suport), la un preț stabilit în momentul încheierii tranzacției și cu executarea contractului la o dată viitoare numită scadență. Printr-un astfel de contract, vânzătorul se obligă să vândă, iar cumpărătorul să cumpere activul de la baza contractului, la o dată viitoare (scadență) dar la un preț stabilit în momentul încheierii tranzacției.

CARACTERISICILE CONTRACTULUI FUTURES SIBEX :

- ✓ **Activul suport** este o replică a perioadelor de livrare (lunare, trimestriale și anuale) dar nu implică livrarea fizică;
- ✓ **Activul suport** este reprezentat de indicii **PZU** ai pieței **OPCOM**;
- ✓ **Decontarea finală** se face în fonduri la scadență pe baza prețului mediu din luna de scadență;
- ✓ **Evaluarea pozițiilor** se face zilnic de către casa de compensație;
- ✓ **Decontarea** este **garantată** de către CCP prin contractul de novație în cazul în care o contraparte nu își îndeplinește obligațiile financiare;
- ✓ **leșirea** dintr-o **poziție** generată de un contract se face oricând până la scadență prin intermediul inițierii unei **poziții de sens opus**.

Model specificații

- DEROPEX_DAM Base/Peak

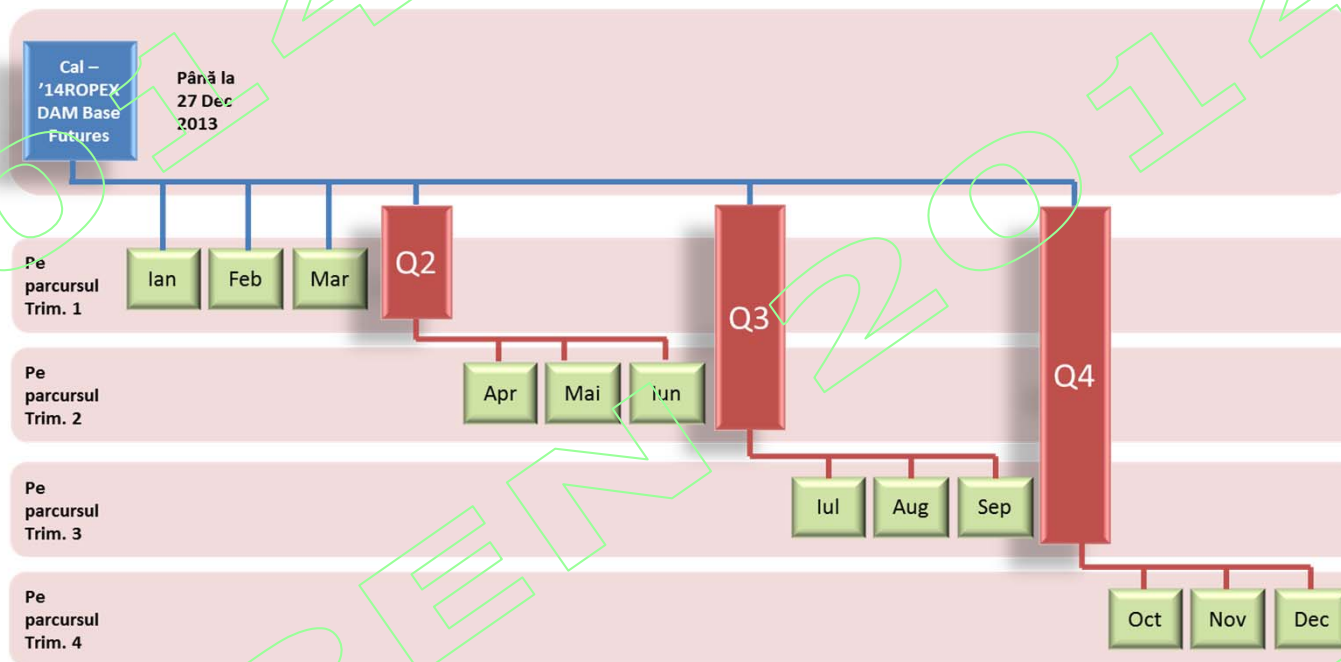
Simbol	DEROPEX_DAM Base/Peak
Activul suport	Indicele ROPEX_DAM Base/Peak, calculat de OPCOM
Cotația	Lei(euro)/MWh
Pasul de tranzactionare	Pretul pentru contractul futures este specificat in lei pe MWh cu doua zecimale. Modificarea minima de pret este de 0.01 lei(euro) pe MWh
Marimea obiectului contractului	1. Contract scadenta anuala/ trimestriala/lunara 1 MWh x Nr zile an/trimestru/luna x Nr de ore/zi
Serii emisiuni	1. Contract scadenta anuala - 2 2. Contract scadenta trimestriala - 4 3. Contract scadenta lunara - 6
Ultima zi de tranzactionare	1. Contract scadenta anuala Trei zile lucratoare inainte de perioada de livrare. 2. Contract scadenta trimestriala Trei zile lucratoare inainte de perioada de livrare. 3. Contract scadenta lunara Pentru fiecare contract cu scadenta lunara, ultima zi de tranzactionare este penultima zi lucratoare din luna de scadenta.
Cascadarea	1. Contract scadenta anuala Se transforma la expirare in 3 contracte lunare si 3 trimestriale 1. Contract scadenta trimestriala Se transforma la expirare in 3 contracte lunare Transformarea pozitiilor anuale si trimestriale deschise din pozitii trimestriale si luna se va face cu pastrarea pretului mediu de deschidere a pozitiilor si prin echivalarea numarului de MWh 1. Contract scadenta lunara Contractele lunare nu se cascadeaza.
Modalitatea de determinare a pretului de lichidare la scadenta	1. Contract scadenta anuala Nu este cazul (se cascadeaza) 2. Contract scadenta trimestriala Nu este cazul (se cascadeaza) 3. Contract scadenta lunara Pretul de lichidare la scadenta a pozitiilor ramase deschise este egal cu pretul mediu lunar al indicelui ROPEX_DAM_Base/Peak anuntat de OPCOM
Modalitatea de executare la scadenta a pozitiilor deschise	1. Contract scadenta anuala Nu este cazul (se cascadeaza) 2. Contract scadenta trimestriala Nu este cazul (se cascadeaza) 3. Contract scadenta lunara Pozitiile ramase deschise se lichideaza prin decontare finala in fonduri, respectiv prin plata in lei(euro) a diferentelor dintre valoarea contractului si marimea contractului x valoare medie lunara a indicelui ROPEX_DAM_Base aferenta lunii de scadenta anuntata de operatorul OPCOM.
Program tranzactionare	Conform specificatiilor produsului

CASCADAREA CONTRACTELOR- model contract anual 2014

P
A
R
T
E
A

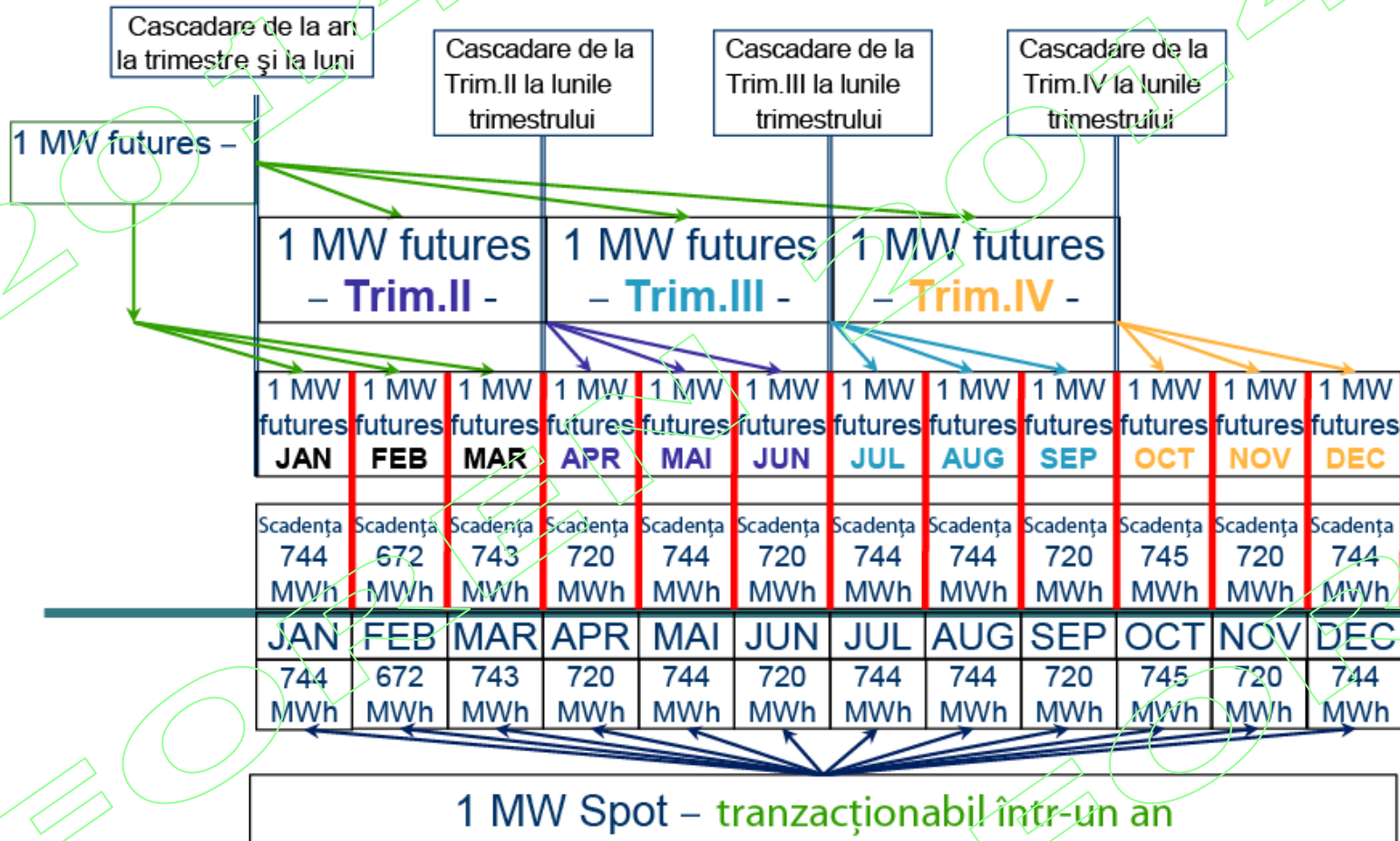
3

Model distribuire mărime contract anual

P
A
R
T
E
A

3

MĂRIMEA CONTRACTELOR

P
A
R
T
E
A

3

➤ **Contract lunar**

PERIOADĂ LIVRARE	MWH
Mar :	31 zile minus o ora = 743 MWh
Feb (an bisect):	29 zile = 696 MWh
Feb:	28 zile = 672 MWh
Ian, Mai, Iul, Aug, Dec:	31 zile = 744 MWh
Apr,Iun, Sep, Nov:	30 zile = 720 MWh
Oct:	31 zile plus o ora = 745 MWh

➤ **Contract trimestrial:**

Valoarea totală pentru lunile însumate:

Q1: Ianuarie,Februarie, Martie

Q2: Aprilie , Mai, Iunie

Q3: Iulie August, Septembrie

Q4: Octombrie, Noiembrie, Decembrie

➤ **Contract anual :**

Valoarea totală pentru trimestrele însumate:

An normal: 8760 MWh

An bisect: 8784 MWh

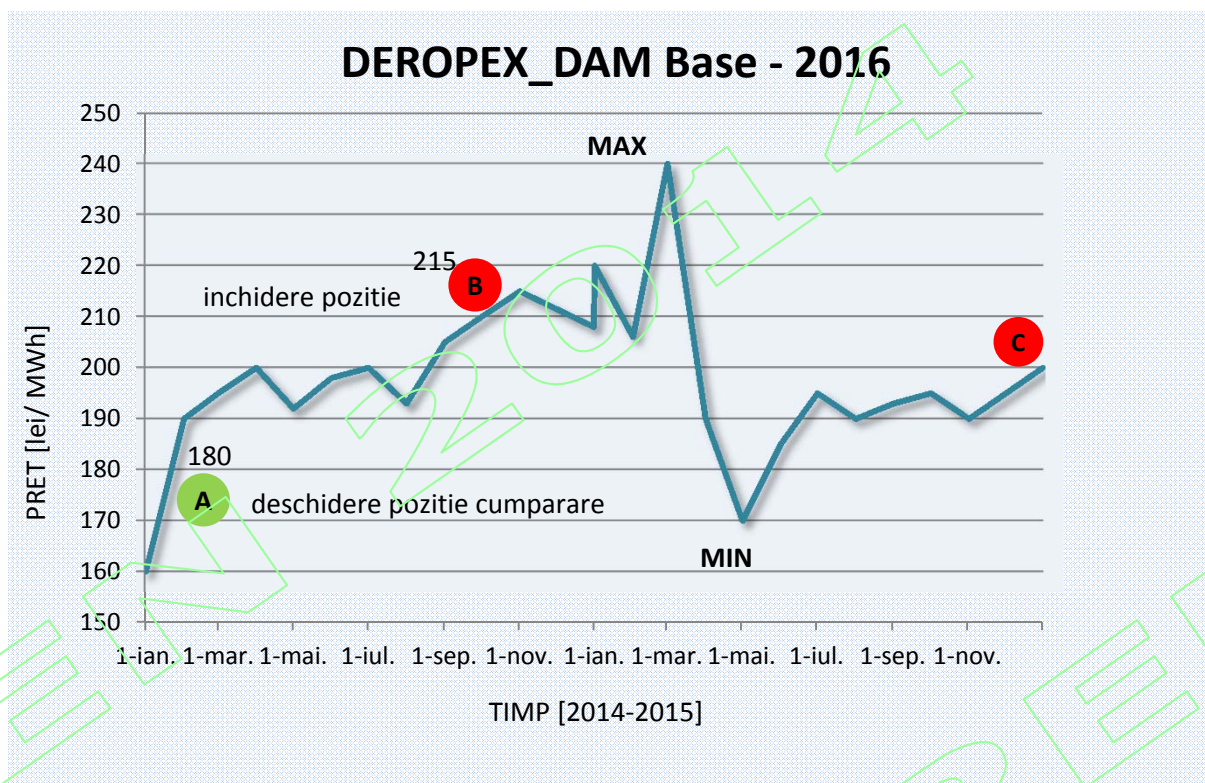

Exemplu tranzacționare – contract futures

P
A
R
T
E
A

Scenariu 1 (cumpărare în A și păstare până la scadența contractului - C)	
Cumpăr	180 lei/Mwh
Nu se vinde	Se cascadează cu păstrare a prețului de achiziție (la expirare prețul este de 200 lei)

3
text

Scenariul 2 (cumpărare în A și vânzare în B)		
Cumpăr un contract anual	A	180lei /Mwh
Vând un contract anual	B	215 lei /Mwh
Profit/Pierdere contract	(215-180)*8784 MWh	307.740
Costuri	Comisioane tranzacționare , clearing, costul fondurilor blocate în marje, risc valutar, cost cu comisioane plătite GCM, după caz	

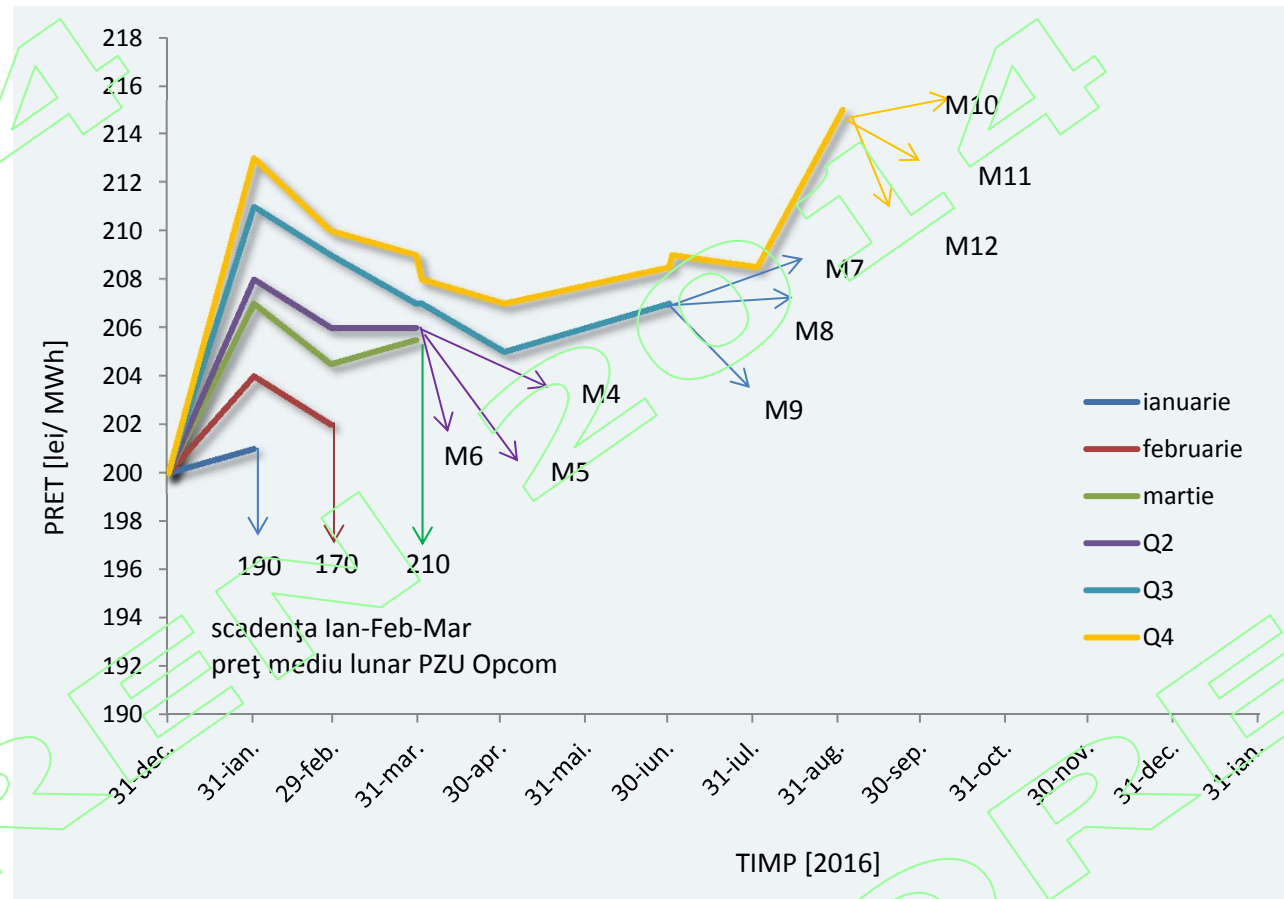
Exemplu - Cascadarea contractului - 2016

P
A
R
T
E
A

3

Clientul care a deschis poziția de cumpărare pe piața futures în anul 2014 începe să facă operațiunile pe spot, cumpărând cantitatea fizică necesară de pe piața pentru ziua următoare OPCOM.

Hedging 100% = achiziția de pe piața spot se va face de mărimea contractului futures.

La sfârșitul fiecărei luni va înregistra diferențele finale între prețul blocat și cel efectiv de achiziție în contul de clearing.

Luna ianuarie – **profit** : prețul de settlement este 190 lei > 180 lei

Luna februarie – **pierdere** : prețul de settlement este 170 lei > 180 lei

Luna martie – **profit** : prețul de settlement este 210 lei > 180 lei

Sume blocate în marje pentru contractul anual 2015

Costul zilnic a menținerii unei poziții de cumpărare este *generat de costul banilor blocati*:

Pentru o **poziție de cumpărare** deschisă în prima zi de tranzacționare din **ianuarie 2014** pentru un contract anual pe 2015 și cu o rezervă **de marja suplimentară de 10%** costul poziției blocate va fi de:

$$\begin{aligned} \text{Suma blocată} * \text{Rata dobânzii}^{****} &= \\ &= 86.724 * 5\% * 1 \text{ an} = 4.336 \text{ Ron} \end{aligned}$$

Costul menținerii poziției pe zi va fi de **aproximativ 12 RON până la finalul anului**

Contract Futures*	Marja %	Val. marja (% * mărime contract în MWh)	Mărime contract (Preț * mărime contract MWh)
Y	5%	9 lei * 8760 Mwh = 78.840 lei	180 * 8760 = 1.576.800 lei
Q**	10%	18 lei * 2184 Mwh = 39.312 lei	180 * 2184 = 393.120 lei
M***	15%	27 lei * 744 Mwh = 20.088 lei	180 * 744 = 133.920 lei

* anul 2015

** pe trim II 2015

*** Ianuarie 2015

**** rata dobândă estimată la împrumut în euro

FUTURES VERSUS OTC

P
A
R
T
E
A

3

FUTURES

- Tranzacții multilaterale
- Transparență în formare prețurilor
- Anonimitatea tranzacțiilor
- Cerința de transparență și integritate
- Mediu reglementat
- Lichiditate agregată
- Standardizare
- Poziții omogene
- O singură contraparte
- Netting multilateral
- Risc operațional redus
- Credit risc global
- Marcare zilnică la piață

OTC

- Tranzacții bilaterale
- Prețuri formate bilateral
- Tranzacții cu o contraparte predefinită
- N/A
- Reglementare internă
- Lichiditate disparata
- Customizare
- Poziții Neomogene
- Contrapărți multiple
- Netting bilateral
- Risc operațional bilateral
- Linii de credit bilaterale
- Evaluare periodică

Vă mulțumesc!